

MINISTERSTVO FINANCIÍ SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Správa

o poskytnutej štátnej pomoci v Slovenskej republike

za rok 2003

Bratislava 30. júna 2004

O B S A H

ÚVOD	2
Zoznam skratiek	4
1. POSKYTNUTÁ ŠTÁTNA POMOC V SLOVENSKEJ REPUBLIKE	6
1.1 Štátna pomoc v roku 2003	6
1.2 Poskytnutá štátna pomoc podľa účelov pomoci	6
1.3 Poskytnutá štátna pomoc podľa kategórií pomoci	8
2. REGIONÁLNA POMOC	11
2.1 Regionálna mapa štátnej pomoci	11
2.2 Regióny podľa čl. 87(3)(a)	12
2.3 Regióny podľa čl. 87(3)(c)	14
3. HORIZONTÁLNA POMOC	14
3.1 Výskum a vývoj	14
3.2 Malí a strední podnikatelia	15
3.2.1 Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky	15
3.2.2 Ministerstvo financií Slovenskej republiky	16
3.3 Ostatné	16
4. ODVETVOVÁ POMOC	17
4.1 Oceliarsky priemysel	17
4.2 Automobilový priemysel	18
4.3 Ťažobný priemysel	18
4.4 Doprava	19
4.4.1 Kombinovaná doprava	19
4.4.2 Cestná doprava	19
4.4.3 Železničná doprava	20
ZÁVER	21

Príloha: **Inventár štátnej pomoci za rok 2003**

Ú V O D

Ministerstvo financií SR v súlade so zákonom č. 231/1999 Z. z. o štátnej pomoci v znení neskorších predpisov, koordinuje štátnu pomoc vo vzťahu k poskytovateľom štátnej pomoci v Slovenskej republike a vo vzťahu k Európskej únii od 1.5. 2004. K uvedenému dátumu bol zrušený Úrad pre štátnu pomoc.

Ministerstvo financií SR v súlade s § 28 ods. 5 zákona č. 231/1999 Z. z. o štátnej pomoci v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o štátnej pomoci“) vypracovalo Správu o poskytnutej štátnej pomoci v Slovenskej republike za rok 2003 a predkladá ju na rokovanie vlády Slovenskej republiky.

Schvaľovanie a poskytovanie štátnej pomoci v roku 2003 rozhodujúcim spôsobom ovplyvnila zmena referenčnej sadzby - v súlade s Oznámením Európskej komisie o metóde určenia referenčnej a diskontnej sadzby (uverejneným v *Official Journal*, C 273, z 9. septembra 1997). Úrad pre štátnu pomoc schválil novú referenčnú sadzbu vo výške 7,55 % s účinnosťou od 1. apríla 2003. Referenčná sadzba sa používa na stanovenie ekvivalentu čistej finančnej pomoci v prípade, ak podnikateľ nedostáva priamy príspevok zo štátnych alebo iných verejných zdrojov, ale je zvýhodnený nepriamo (napríklad poskytnutím zvýhodnených pôžičiek, úľav na daniach, úľav zo sankcií alebo poskytnutím záruk na úvery), ako aj pri výpočte výšky neoprávnenej štátnej pomoci.

Správa o poskytnutej štátnej pomoci v Slovenskej republike za rok 2003 bola vypracovaná na základe podkladov, ktoré podľa zákona o štátnej pomoci predložili poskytovatelia štátnej pomoci. Správa faktograficky a sumárne zachytáva smerovanie štátnej pomoci od poskytovateľov štátnej pomoci k príjemcom pomoci a zároveň prezentuje hlavné tendencie vo vývoji poskytovania štátnej pomoci. V správe sa nesleduje (ani to nie je jej cieľom) vyhodnotenie poskytovania štátnej pomoci poskytovateľmi štátnej pomoci a jej využívania príjemcami pomoci. Predmetom správy tiež nie je spracovanie a sumarizácia pomoci *de minimis*.

Štruktúra a obsah predkladanej správy zodpovedajú požiadavkám Európskej komisie na predkladanie ročných správ o poskytnutej štátnej pomoci zo strany členských a kandidátskych krajín. Správa je rozdelená do štyroch základných kapitol a jednej prílohy.

V úvodnej kapitole „*Poskytnutá štátna pomoc v Slovenskej republike*“ správa hodnotí poskytnutú štátnu pomoc v roku 2003, porovnáva objemy štátnej pomoci v Slovenskej republike v rokoch 2000 až 2003 a dáva ucelený prehľad štátnej pomoci podľa účelov a kategórií pomoci.

V druhej kapitole „*Regionálna pomoc*“ sú uvedené základné informácie o regionálnej mape štátnej pomoci Slovenskej republiky a o štátnej pomoci na rozvoj regiónov podľa článkov 87(3)(a) a 87(3)(c) Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva.

Tretia kapitola „*Horizontálna pomoc*“ obsahuje informácie o štátnej pomoci na výskum a vývoj, pre životné prostredie, malých a stredných podnikateľov a pod.

Vo štvrtej kapitole „*Odvetvová pomoc*“ sa nachádza prehľad štátnej pomoci poskytovanej do vybraných odvetví hospodárstva Slovenskej republiky, ako sú napríklad oceľiarsky priemysel, automobilový priemysel, ťažobný priemysel a doprava.

V druhej až štvrtej kapitole správy je výška poskytnutej štátnej pomoci vyjadrená v národnej mene prepočítaná aj na eurá. Pri prepočtoch sa vychádzalo z kurzu SKK/EUR určeného Európskou Komisiou, ktorý bol použitý v zozname existujúcich opatrení pomoci za obdobie rokov 2000 – 2003 (1EUR= 41,55 Sk) predloženom Európskej komisii.

V prílohe ročnej správy sa nachádza „*Inventár štátnej pomoci za rok 2003*“, ktorý podáva súhrnný prehľad o schválenej a poskytnutej štátnej pomoci v SR v uplynulom roku podľa účelu, jednotlivých príjemcov a poskytovateľov štátnej pomoci, formy a výšky pomoci. Súčasťou „*Inventára štátnej pomoci za rok 2003*“ sú aj základné informácie o štátnych zárukách a bankových zárukách, ktoré boli poskytnuté v predchádzajúcich obdobiach a sú zaradené do zoznamu existujúcich opatrení pomoci.

Zoznam skratiek

APVT	Agentúra na podporu vedy a techniky
Pomoc <i>de minimis</i>	pomoc nepresahujúca 100 000 EUR v priebehu troch po sebe nasledujúcich rokov pre jedného podnikateľa
EK	Európska komisia
ES	Európske spoločenstvo, Európske spoločenstvá
EÚ	Európska únia
HDP	hrubý domáci produkt
MDPT SR	Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií Slovenskej republiky
MF SR	Ministerstvo financií Slovenskej republiky
MK SR	Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky
MH SR	Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky
MP SR	Ministerstvo pôdohospodárstva Slovenskej republiky
MVRR SR	Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky
MŽP SR	Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
MSP	malé a stredné podnikanie alebo malí a strední podnikatelia
NARMSP	Národná agentúra pre rozvoj malého a stredného podnikania
NGE	čistý ekvivalent hotovostnej finančnej pomoci (Net Grant Equivalent)
NUTS-2	nomenklatúra štatistická územná jednotka (800 tis. - 3 mil. obyvateľov)
NUTS-3	nomenklatúra štatistická územná jednotka (150 tis. – 800 tis. obyvateľov)
PHARE	program pomoci Európskej únie krajinám strednej Európy v Prístupovom procese do Európskej únie
PPS	parita kúpnej sily (Purchasing Power Standard)
RMŠP	regionálna mapa štátnej pomoci
SR	Slovenská republika
SZRB	Slovenská záručná a rozvojová banka, a. s

ŠFRB	Štátny fond rozvoja bývania
ŠÚ SR	Štatistický úrad Slovenskej republiky
ÚŠP	Úrad pre štátnu pomoc
ŽSR	Železnice Slovenskej republiky

1. POSKYTNUTÁ ŠTÁTNA POMOC V SLOVENSKEJ REPUBLIKE

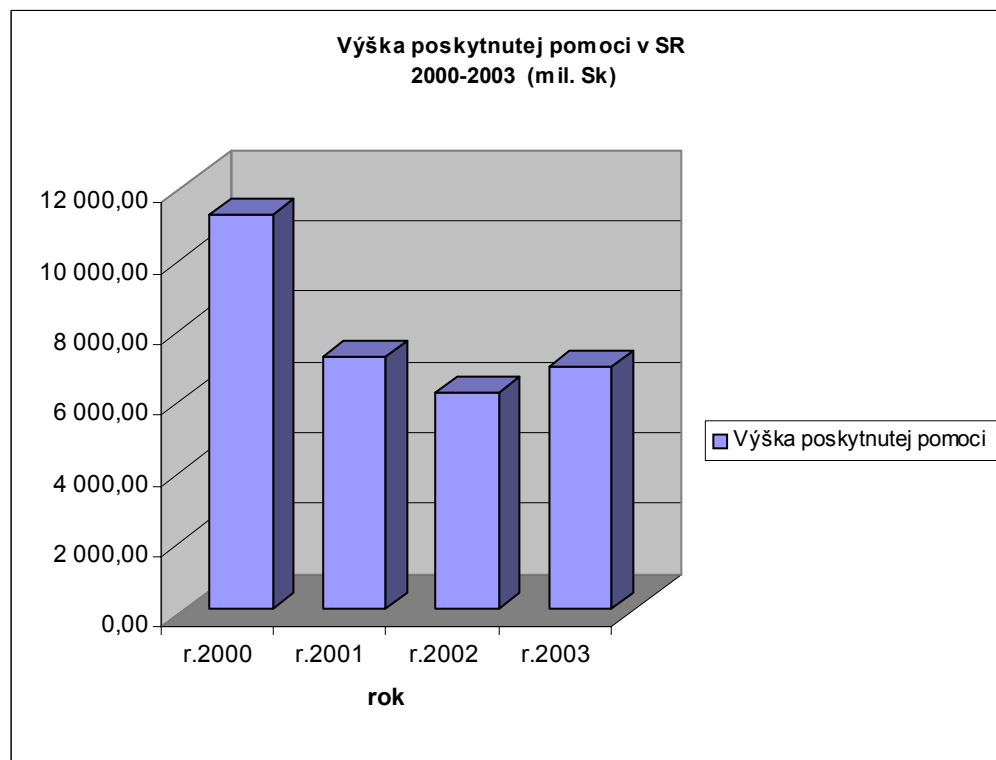
1.1 Štátna pomoc v roku 2003

Celkový objem štátnej pomoci poskytnutej v Slovenskej republike v roku 2003 predstavuje sumu **6 859,591 mil. Sk**. Táto hodnota nezahŕňa údaje týkajúce sa poľnohospodárstva a rybárstva, pretože sa na tieto odvetvia nevzťahovala Európska dohoda o pridružení uzatvorená medzi Európskymi spoločenstvami a ich členskými štátmi na jednej strane a Slovenskou republikou na strane druhej.

Tab. č. 1.1 Celkový objem štátnej pomoci v SR (2000 – 2003)

Rok	2000	2001	2002	2003
Štátna pomoc v mil. Sk	11 142,9	7 140,775	6 105,727	6 859,591

Graf č. 1.1.

1.2 Poskytnutá štátna pomoc podľa účelov pomoci

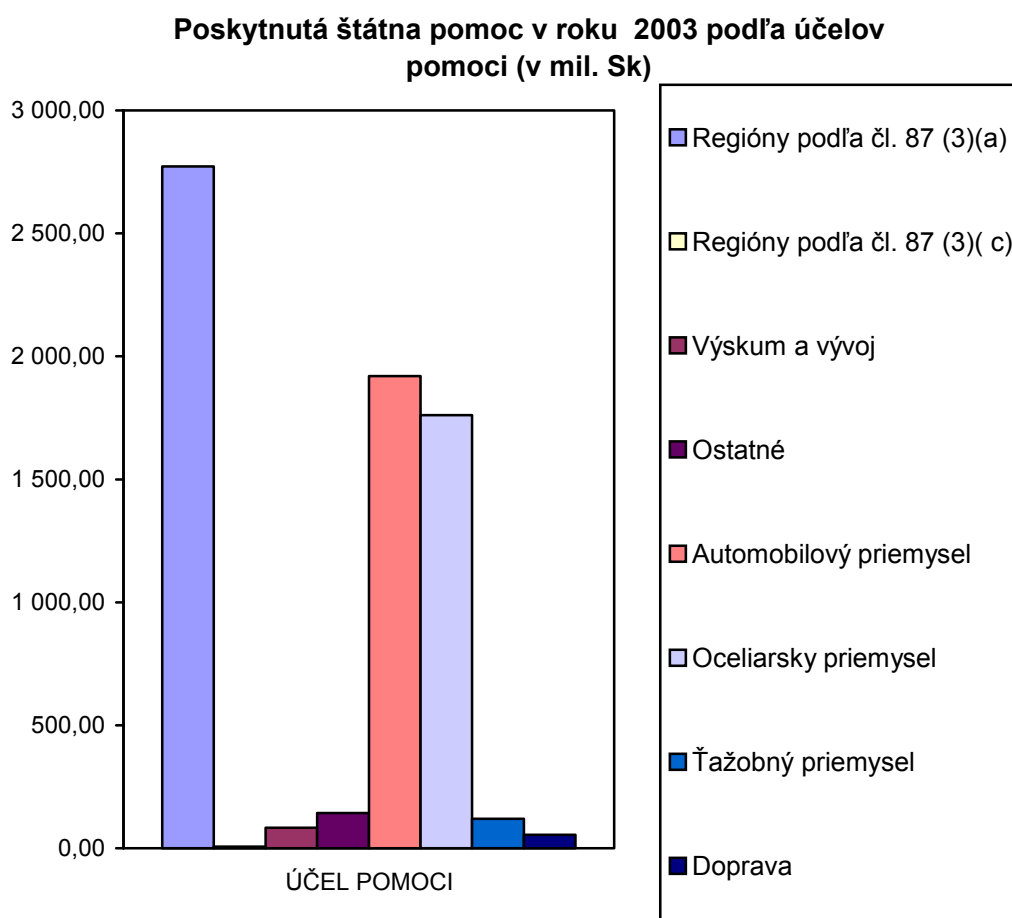
Prehľad poskytnutej štátnej pomoci v SR podľa účelov pomoci (podľa klasifikácie účelov pomoci vypracovanej EK) je uvedený v tab. č. 1.2 a graficky znázornený v grafe č. 1.2

Tab. č. 1.2 Prehľad pomoci podľa účelov pomoci v roku 2003 a porovnanie s rokom 2002

ÚČELY POMOCI	Výška pomoci v roku 2002		Výška pomoci v roku 2003	
	mil. Sk	% z celkovej výšky pomoci	mil. Sk	% z celkovej výšky pomoci
Regionálna pomoc celkom	419,541	6,87	2 779,356	40,52
z toho:				
Regióny podľa čl. 87(3)(a)	419,541	6,87	2 772, 671	40,42
Regióny podľa čl. 87(3)(c)	-	-	6,686	0,1
Horizontálna pomoc celkom	340,465	5,58	225,535	3,28
z toho:				
Výskum a vývoj	186,297	3,05	82, 674	1,20
Malé a stredné podnikanie	41,370	0,68	-	-
Záchrana a reštrukturalizácia	8,388	0,14	-	-
Ostatné	104,410	1,71	142, 861	2,08
Odvetvová pomoc celkom	5 345,721	87,55	3 854,699	56,20
z toho:				
Oceliarsky priemysel	2 088,219	34,20	1 760,964	25,67
Lodiarsky priemysel	288,828	4,73	-	-
Automobilový priemysel	1 469,782	24,07	1 919,251	27,98
Ťažobný priemysel	253,356	4,15	119,279	1,74
Cestná doprava	46,085	0,75	54,720	0,8
Železničná doprava	1 199,451	19,64	0,486	0,007
Spolu	6 105,727	100,00	6 859,591	100,00

Graf č. 1.2

1.3 Poskytnutá štátna pomoc podľa kategórií pomoci

V tejto časti správy je uvedený prehľad poskytnutej štátnej pomoci podľa jednotlivých kategórií pomoci. EK rozlišuje štyri základné kategórie pomoci: A, B, C a D.

Kategória A

Kategória A zahŕňa pomoc, ktorá je poskytnutá v plnom rozsahu príjemcovi. To znamená, že prvok pomoci sa rovná kapitálovej hodnote pomoci. Táto kategória sa delí do dvoch podskupín podľa toho, či pomoc je poskytnutá prostredníctvom rozpočtu – **A1**, alebo prostredníctvom daňového systému, či systému sociálneho zabezpečenia – **A2**.

Sem patria:

- A1:** Dotácie, príspevky, úhrada úrokov alebo časti úrokov z úveru poskytnutého podnikateľovi.
- A2:** Daňové úľavy, odpustenie daní, clo, dovozná prirážka, úľavy na poplatkoch, pokutách, penále, úroky a zvýšenie dane, úľavy na príspevkoch sociálneho zabezpečenia, predaj alebo prenájom nehnuteľného majetku štátu alebo obce za cenu nižšiu ako je trhovú cenu,

Kategória B

Kategória B nie je často používanou kategóriou štátnej pomoci. Zahŕňa všetky aktivity štátu alebo samosprávy, ktorých výsledkom je nadobudnutie podielu účasti v ľubovoľnej forme v súkromných spoločnostiach (napr. konverzia dlhu na akciový kapitál). Takýto finančný transfer štátnych inštitúcií vo forme podielovej účasti je štátnou pomocou okrem prípadu, keď sa verejný sektor správa ako súkromný investor podľa trhových podmienok (t. j. ak štát získa akcie za rovnakých okolností, za akých ich získal súkromný sektor).

Štátna pomoc zaradená do kategórie A1, A2 a B je uvedená v tabuľke č. 1.3.

Kategória C

Táto kategória obsahuje štátnu pomoc, ktorej realizácia spočíva v poskytnutí úveru so zvýhodnenou úrokovou sadzbou alebo odklad platenia dane a povolenie splátok dane.

Sem patrí:

- C1:** Zvýhodnené úvery alebo pôžičky z verejných a súkromných zdrojov
Poznámka: Úhrada úrokov – čiastočná alebo úplná – je zaradená do skupiny A1.
- C2:** Odklad platenia dane a povolené splátky dane.

V roku 2003 sa pristúpilo k novému posudzovaniu štátnej pomoci v prípade odkladov a splátok. Pri poskytovaní odkladov a splátok a posudzovaní štátnej pomoci sa nevychádzalo z rozdielu medzi penále a úrokom, ale z platnej referenčnej sadzby a z úroku z odloženej sumy vo výške 140% základnej úrokovej sadzby Národnej banky Slovenska. Pokiaľ bola hodnota vyrubeného úroku nižšia ako platná referenčná sadzba, dochádzalo k zvýhodneniu a zároveň k poskytnutiu štátnej pomoci. Do 1. apríla 2003, kedy bola referenčná sadzba vo výške 9,76% a úrok bol vo výške 9,1%, povolené odklady a splátky boli minimálnou resp. štátnou pomocou.

Od 1. apríla 2003 bola stanovená referenčná sadzba vo výške 7,55% a od uvedeného dátumu odklady a splátky už neboli minimálnou resp. štátnou pomocou, nakoľko úrok bol nižší ako platná referenčná sadzba.

Štátna pomoc zaraditeľná do kategórie C sa v roku 2003 v SR neposkytla.

Kategória D

Táto kategória zahŕňa záruky, pričom kategória D1 predstavuje nominálne hodnoty záruk a kategória D1A predstavuje výšku štátnej pomoci pri zárukách. Výška štátnej pomoci je obyčajne nižšia ako nominálna hodnota záruky a zodpovedá výhode, ktorú podnikateľ získava pri poskytnutí záruky.

Štátna pomoc zaraditeľná do kategórie D sa v roku 2003 v SR neposkytla.

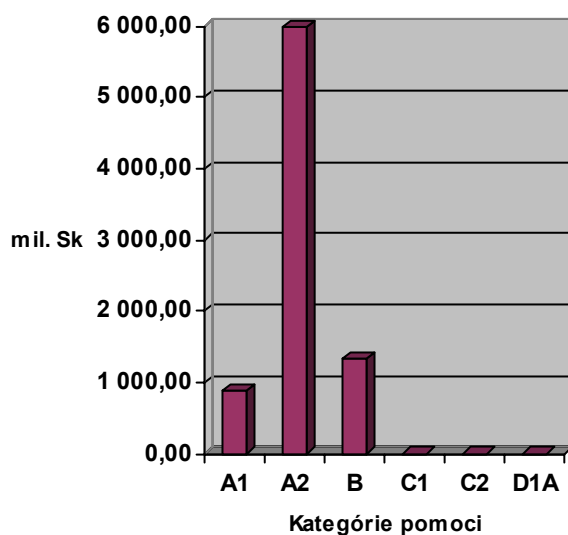
Celkový prehľad o poskytnutej štátnej pomoci v SR podľa kategórií pomoci A, B, C a D sa nachádza v tab. č. 1.3 a je znázornený grafmi č. 1.3.a a 1.3.b.

Tab. č. 1.3 Prehľad pomoci podľa kategórií pomoci v roku 2003

Kategória pomoci	Výška pomoci v mil. Sk	% z celkovej výšky štátnej pomoci
A1	885, 585	12,91
A2	4 637,869	67,61
B	1 336, 137	19,48
C	-	-
D1A	-	-
Spolu	6 859,591	100,00

Graf. č. 1.3.a

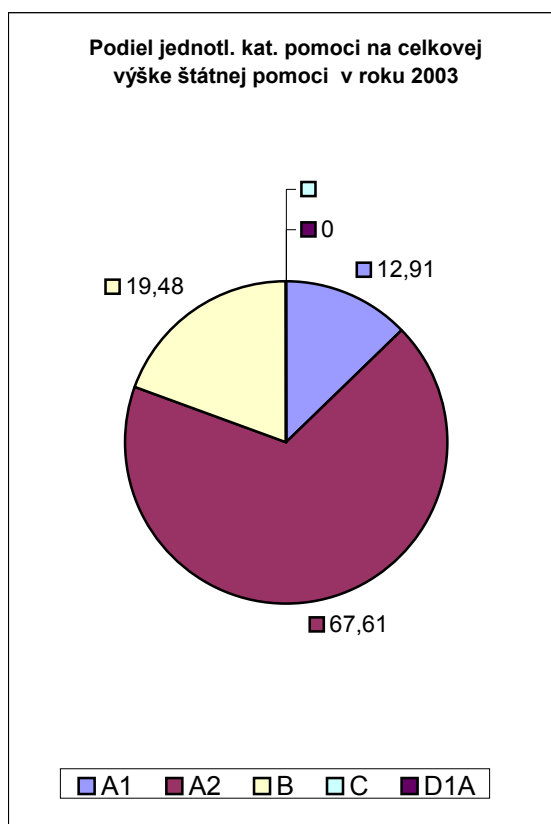
Prehľad pomoci podľa kategórií pomoci v r. 2003

■ Výška pomoci

Graf. č. 1.3.b

Podiel jednotliv. kat. pomoci na celkovej výške štátnej pomoci v roku 2003

2. REGIONÁLNA POMOC

Ustanovenia článku 87(3)(a) a (c) Zmluvy o založení ES poskytujú základ, z ktorého sa vychádza pri prijímaní opatrení štátnej pomoci zameraných na riešenie regionálnych problémov. Tento účel pomoci sa vzťahuje na podnikateľské subjekty, ktoré sa nachádzajú na území, ktoré je zahrnuté do regionálnej mapy štátnej pomoci Slovenskej republiky, a riadi pravidlá štátnej pomoci pre:

- vstupné investície vo forme štátnej pomoci pre investičné (kapitálové) výdavky alebo na vytváranie nových pracovných miest v súvislosti so vstupnými investíciami
- prevádzkové náklady (iba v regiónoch podľa článku 87(3)(a) Zmluvy o založení ES).

Na území Slovenska majú tri regióny postavenie podľa článku 87(3)(a) Zmluvy o založení ES - západné Slovensko (Trnavský kraj, Trenčiansky kraj, Nitriansky kraj), stredné Slovensko (Banskobystrický kraj, Žilinský kraj), východné Slovensko (Košický kraj, Prešovský kraj). Jeden región Slovenska – región Bratislava – má postavenie podľa článku 87(3)(c) Zmluvy o založení ES.

Štátna pomoc poskytnutá na rozvoj regiónov v roku 2003 dosiahla výšku **2 779 356 tis. Sk.**

2.1 Regionálna mapa štátnej pomoci

Základnou právnou normou Európskeho spoločenstva pre poskytovanie regionálnej štátnej pomoci je Usmernenie o národnej regionálnej pomoci (ďalej len „usmernenie“).

Z usmernenia vyplýva povinnosť vypracovať regionálnu mapu štátnej pomoci a dodržiavať limity v nej stanovené. Regionálna mapa sa vypracúva na základe teritoriálnych jednotiek NUTS-2, s prípadným prihliadnutím na určité aspekty posudzované v rámci teritoriálnych jednotiek NUTS-3. V regionálnej mape sú stanovené stropy, t.j. maximálna možná intenzita poskytovanej pomoci vyjadrenej ako percento oprávnených nákladov na realizáciu oprávneného projektu. Stropy sú stanovené v NGE (net grant equivalent – čistý hotovostný ekvivalent).

Hlavným a určujúcim ukazovateľom pre stanovenie uvedených stropov štátnej pomoci je hrubý domáci produkt na obyvateľa v parite kúpnej sily, akékoľvek iné ukazovatele môžu mať len pomocný, resp. doplňujúci charakter. Pre účely zhotovenia regionálnej mapy štátnej pomoci sa podľa usmernenia musia použiť údaje HDP na obyvateľa v parite kúpnej sily za posledné tri roky, za ktoré boli akceptované Európskym štatistickým úradom. V prípade vypracovania regionálnej mapy štátnej pomoci Slovenskej republiky to boli roky 1997, 1998 a 1999.

Na základe uvedených údajov sú tri regióny Slovenskej republiky, v ktorých HDP na obyvateľa v PPS nepresahuje 75 % priemeru Spoločenstva (západné Slovensko, stredné Slovensko a východné Slovensko), považované za územia rovnaké ako tie oblasti Spoločenstva, ktoré sú popísané v čl. 87(3)(a) Zmluvy o založení ES.

Maximálna intenzita pomoci v týchto regiónoch nesmie presiahnuť 50 % oprávnených nákladov (v NGE). Jeden región Slovenskej republiky, v ktorom je HDP na obyvateľa v PPS vyšší ako 75 % priemeru Spoločenstva (región Bratislava), je považovaný za územie rovnaké ako tie oblasti Spoločenstva, ktoré sú popísané v čl. 87(3)(c) Zmluvy o založení ES. Maximálna intenzita pomoci v tomto regióne nesmie presiahnuť 20 % oprávnených nákladov (v NGE).

Generálne riaditeľstvo EK pre hospodársku súťaž listom č. D/51544 zo dňa 8. apríla 2002 oznámilo schválenie regionálnej mapy štátnej pomoci Slovenskej republiky retroaktívne s účinnosťou od 1. marca 2002. Zároveň informovalo Úrad pre štátnu pomoc o postupe schvaľovania regionálnej mapy štátnej pomoci podľa čl. 4.2 Implementačných pravidiel, podľa ktorého bude regionálna mapa štátnej pomoci Slovenskej republiky definitívne schválená až prijatím rozhodnutia Asociačného výboru SR/EÚ.

Regionálna mapa štátnej pomoci Slovenskej republiky bola dňa 9. mája 2002 prerokovaná vládou SR ako informatívny materiál. Vláda SR materiál vzala na vedomie.

Misia SR pri EÚ listom č. 2012/2004 BESM 1 zo dňa 13. februára 2004 informovala Úrad pre štátnu pomoc, že Rada ECOFIN-u dňa 10. februára 2004 prijala návrh rozhodnutia Asociačného výboru SR/EÚ o regionálnej mape štátnej pomoci Slovenskej republiky platnej v období od 1. marca 2002 do 30. apríla 2004, čím sa formálne ukončil schvaľovací proces na strane EÚ.

Vzhľadom na to, že rozhodnutie Asociačného výboru SR/EÚ vstúpi do platnosti dňom prijatia návrhu rozhodnutia na strane Slovenskej republiky, materiál týkajúci sa schválenej regionálnej mapy štátnej pomoci Slovenskej republiky vrátane textu rozhodnutia Asociačného výboru SR/EÚ o regionálnej mape bol predložený na rokovanie vlády SR. Vláda SR Informáciu o regionálnej mape štátnej pomoci Slovenskej republiky na obdobie od 1. marca 2002 do 30. apríla 2004 vzala na vedomie na svojom rokovaní dňa 15.4. 2004.

Európska komisia listom č. C(2004) 1757/7 zo dňa 28.4.2004 potvrdila predĺženie platnosti súčasnej regionálnej mapy štátnej pomoci Slovenskej republiky do 31.12.2006.

2.2 Regióny podľa čl. 87(3)(a)

V rámci poskytovania štátnej pomoci na rozvoj regiónov bola poskytnutá pomoc v celkovej výške **2 772 670 tis. Sk** zo strany nasledujúcich poskytovateľov: MF SR, MH SR, MŽP SR, MVR SR, Recyklačný fond, daňové úrady, Poľnohospodárska platobná agentúra a mesto Trnava.

Štátna pomoc bola poskytovaná na obstaranie hmotného a nehmotného investičného majetku. Bola zameraná na modernizáciu a racionalizáciu výrobného procesu, resp. na jeho rozšírenie. Cieľom poskytovania regionálnej pomoci bol rozvoj príslušných regiónov, ktoré vo všetkých prípadoch podľa regionálnej mapy štátnej pomoci Slovenskej republiky boli regiónmi v statuse „a“. Štátna pomoc prispela k rozširovaniu výroby a v konečnom dôsledku bolo pozitívnym prínosom aj predpokladané zvýšenie počtu pracovných miest v príslušnom regióne.

Štátna pomoc na rozvoj predmetných regiónov bola v roku 2003 poskytnutá 85 subjektom. Pomoc v rámci individuálnych prípadov bola poskytnutá 30 subjektom v celkovej výške 2 425 362 tis. Sk, a v rámci *Schémy štátnej pomoci SAPARD a Programu štátnej pomoci rozvoja bytovej výstavby realizovanej formou poskytovania bankových záruk za úvery* 55 príjemcom v sume 347 309 tis. Sk.

Najčastejšou formou štátnej pomoci v rámci daného účelu bola úľava na dani z príjmov právnických osôb. Daňové úľavy boli schválené kumulatívne na viacročné obdobie, čím vznikol rozdiel medzi schválenou a poskytnutou štátnou pomocou v roku 2003 (pozri prílohu: *Inventár štátnej pomoci za rok 2003*).

Program štátnej pomoci SAPARD je predvstupovým finančným nástrojom EÚ. Bol vypracovaný v súlade s legislatívou EÚ týkajúcou sa poskytovania štátnej pomoci. ÚŠP vydal súhlasné stanovisko k programu štátnej pomoci SAPARD dňa 4.11.2002.

Účelom programu je poskytovanie pomoci z prostriedkov predvstupového fondu Európskej únie SAPARD, čiastočne zo štátneho rozpočtu na rozvoj poľnohospodárstva, lesníctva a vidieka pre príjemcov, ktorí sú účastníkmi hospodárskej súťaže a nie sú podľa Európskej dohody o pridružení v nadväznosti na ustanovenia Zmluvy o založení ES a príslušnej sekundárnej legislatívy vyňatí z pôsobnosti ustanovení o poskytovaní štátnej pomoci (t.j. nie sú subjektami poľnohospodárskej alebo lesníckej prvovýroby).

MVRR SR prostredníctvom ŠFRB poskytlo v roku 2003 celkove 130 bankových záruk za úvery deviatim podnikateľským subjektom. Vo všetkých prípadoch išlo o pomoc z **Programu štátnej pomoci rozvoja bytovej výstavby realizovanej formou poskytovania bankových záruk za úvery**. Poskytnuté úvery sú smerované do bytovej výstavby s cieľom rozšírenia a zveľadenia bytového fondu. Výšku pomoci v tomto prípade predstavuje rozdiel medzi výškou úroku, ktorá by vyplývala z daného úveru pri referenčnej úrokovej sadzbe v danom období, a výškou úroku pri poskytnutej zvýhodnenej nižšej úrokovej sadzbe.

Tab. č. 2.2 Poskytnutá pomoc pre regióny podľa čl. 87(3)(a)

Výška pomoci	2 772,670 66, 731 40,42	mil. Sk mil. EUR % z celkovej pomoci
Formy pomoci	29,56 1,00 50,04 19,08 0,32	% úľava na dani z príjmov % úľava na dani z prevodu a prechodu nehnuteľností % prevod obchodného podielu spoločnosti % dotácia % úhrada časti úrokov
Hlavní poskytovatelia		MF SR, MVRR SR Daňové úrady (Poprad, Púchov, Žiar nad Hronom, Dolný Kubín, Námestovo, Bratislava VI., Humenné, Spišská Nová Ves, Martin, Trnava, Krupina, Nováky, Snina, Veľký Meder, Skalica, Turčianske Teplice, Kysucké Nové Mesto, Galanta) Poľnohospodárska platobná agentúra, mesto Trnava

2.3 Regióny podľa čl. 87(3)(c)

V roku 2003 v rámci tohto účelu bola poskytnutá štátna pomoc vo forme úľavy na dani z príjmov pre dva subjekty v celkovej výške **6 686 tis. Sk**, u ktorých poskytovateľom boli Daňový úrad Bratislava I. a Bratislava VI. Vzhľadom k tomu, že ide o poskytnutie štátnej pomoci vo forme úľav na dani z príjmov na viacročné obdobie, vznikol rozdiel medzi výškou schválenej a poskytnutej štátnej pomoci (pozri prílohu: *Inventár štátnej pomoci za rok 2003*).

Tab. č. 2.3. Poskytnutá pomoc pre regióny podľa čl. 87(3)(c)

Výška pomoci	6,686 0,16 0,1	mil. Sk mil. EUR % z celkovej pomoci
Formy pomoci	100	% úľava na dani z príjmov
Hlavní poskytovatelia		Daňové úrady Bratislava I, Bratislava VI, Malacky

3. HORIZONTÁLNA POMOC

Horizontálne pravidlá určujú stanovisko EK k určitým druhom pomoci, ktorých cieľom je riešenie problémov, ktoré môžu vzniknúť v ktoromkoľvek odvetví a regióne. EK doteraz prijala nariadenia, usmernenia alebo rámce ustanovujúce kritériá, ktoré sa vzťahujú na tieto druhy pomoci: pomoc na výskum a vývoj, pomoc na ochranu životného prostredia, pomoc pre MSP, pomoc na záchranu a reštrukturalizáciu podnikov v ťažkostiach, pomoc na zamestnanosť a pomoc na vzdelávanie.

Štátna pomoc na horizontálne účely pomoci v SR v roku 2003 bola poskytnutá vo výške **225 535 tis. Sk**.

3.1 Výskum a vývoj

V oblasti výskumu a vývoja bola poskytovateľmi MH SR a APVT poskytnutá štátna pomoc v celkovej výške **82 674 tis. Sk**.

V roku 2003 bola z kapitoly MH SR poskytnutá štátna pomoc na riešenie 9 úloh rozvoja vedy a techniky v celkovej výške 45 703 tis. Sk.

Poskytnutá štátna pomoc v roku 2003 v oblasti výskumu a vývoja bola nasmerovaná do týchto odvetví:

- strojársky a elektrotechnický priemysel,
- chemický a farmaceutický priemysel,
- drevospracujúci a papierenský priemysel,
- celulózo-papierenský priemysel.

ÚŠP schválil APVT poskytnutie štátnej pomoci ešte v roku 2002 pre 9 subjektov. APVT poskytla 8 subjektom štátnu pomoc z prostriedkov roku 2002 v období január – apríl 2003.

Z prostriedkov roku 2003 boli dotácie poskytnuté vyššie uvedeným 9 subjektom v období júl – december 2003.

V roku 2003 APVT poskytla celkovo finančné prostriedky vo výške 36 971 tis. Sk.

Tab. č. 3.1 Poskytnutá pomoc pre výskum a vývoj

Výška pomoci	82, 674 1, 990 1,20	mil. Sk mil. EUR % z celkovej pomoci
Forma pomoci	100,0	% dotácia
Poskytovatelia		MH SR, APVT

3.2 Malí a strední podnikatelia

V roku 2003 nebola do tejto oblasti smerovaná štátna pomoc. Prostredníctvom MH SR a MF SR bola poskytnutá len *pomoc de minimis* pre MSP, a preto jej celková výška nie je zahrnutá do celkovej výšky štátnej pomoci.

3.2.1 Ministerstvo hospodárstva SR

MH SR ako poskytovateľ pomoci poskytovalo pomoc pre MSP prostredníctvom SZRB.

Slovenská záručná a rozvojová banka, a. s.

V roku 2003 pokračovala SZRB v poskytovaní bankových záruk prostredníctvom záručných programov, úverov podľa úverových programov a nenávratných finančných príspevkov v súlade s príspevkovými programami schválenými vládou SR.

Záručné programy

V roku 2003 SZRB plnila záväzok z bankovej záruky schválenej ÚŠP v roku 2001 pre subjekt HYGAL, s.r.o. v rámci *Programu na podporu malého a stredného podnikania formou poskytovania bankových záruk na finančné úvery* vo výške 7 104 tis. Sk.

Vzhľadom na to, že realizácia bankovej záruky v posudzovanom prípade nie je štátnou pomocou, jej výška nie je zahrnutá do celkovej výšky štátnej pomoci.

Príspevkové programy

Pri poskytovaní nenávratných finančných príspevkov vystupovala SZRB ako vykonávateľ pomoci a vyhlasovateľmi boli príslušné ministerstvá, ktoré zabezpečovali zdrojové krytie.

V roku 2003 SZRB poskytla finančné príspevky na zmluvné vzťahy uzavreté pred transformáciou a vyplatené v roku 2003 na 23 projektov, z toho 20 projektov bolo z oblasti poľnohospodárstva, na ktoré sa v predmetnom období nevzťahoval zákon o štátnej pomoci.

3.2.2 Ministerstvo financií SR

V roku 2003 poskytlo MF SR pomoc *de minimis* pre MSP vo forme dotácií v celkovej sume 37 611 tis. Sk. Uvedené dotácie boli poskytnuté predovšetkým Slovenskému zväzu výrobných družstiev a Výrobnému družstvu UNIVERZÁL.

ÚŠP v roku 2003 schválil štátnu pomoc vo forme dotácií pre Slovenský zväz výrobných družstiev a Výrobné družstvo UNIVERZÁL. Účelom dotácie bolo umožniť 12 výrobným družstvám invalidov uskutočniť investície do hmotného investičného majetku. V súlade so *Zásadami poskytovania dotácií zo štátneho rozpočtu výrobným družstvám invalidov*, dotácia môže byť poskytnutá len takému výrobnému družstvu, ktoré bolo oficiálne uznané ako výrobné družstvo invalidov, t.j. družstvu, kde najmenej 50% zamestnancov sú ľudia so zmenenou pracovnou schopnosťou.

ÚŠP pri posudzovaní dotácií vychádzal z nasledujúcich skutočností:

- tieto spoločnosti majú nevýhodnú štruktúru zamestnancov a nízku produktivitu práce a nie sú schopné ohroziť hospodársku súťaž s podnikateľmi na Slovensku alebo v členských štátoch EÚ,
- cieľom týchto družstiev nie je produkovať zisk alebo sa zúčastňovať hospodárskej súťaže s inými spoločnosťami, slúžia len na sociálne účely,
- prerozdelené dotácie 12 výrobným družstvám nepresiahli hranicu pomoci *de minimis*.

Vzhľadom na to, že dotácie predstavovali pomoc *de minimis*, ich výška nie je zahrnutá do celkovej výšky štátnej pomoci.

3.3 Ostatné

V rámci tohto účelu pomoci bola poskytnutá štátna pomoc pre jedného príjemcu v celkovej výške **142 861 tis. Sk** formou vyrovnávania úrokových rozdielov. ÚŠP vydal oznámenie o schválení štátnej pomoci dňa 10.4. 2002. Rozdiel medzi výškou poskytnutej pomoci v roku 2003 a schválenej pomoci vyplýva zo skutočnosti, že pomoc bola schválená na obdobie rokov 2002 – 2005.

Tab. č. 3.3 Poskytnutá pomoc pre „ostatné“

Výška pomoci	142,861 3,44 2,08	mil. Sk mil. EUR % z celkovej pomoci
Formy pomoci	100	% vyrovnanie úrokových rozdielov
Hlavní poskytovatelia		EXIMBANKA, a.s.

4. ODVETVOVÁ POMOC

EK prijala pravidlá špecificky zamerané na určité odvetvie (odvetvové pravidlá), v ktorých definovala svoj prístup k štátnej pomoci v konkrétnych odvetviach. Časom sa postupne prijali špeciálne pravidlá pre mnohé odvetvia, v ktorých sa vyskytli najzávažnejšie ekonomické problémy, a ktoré sa preto začali považovať za „citlivé“. V posudzovanom období sa to týkalo týchto odvetví: odvetvie uhlia a ocele, automobilový priemysel a doprava.

Pre oblasť „citlivých“ odvetví sú pravidlá štátnej pomoci vo všeobecnosti prísnejšie ako pravidlá týkajúce sa iných odvetví. Vo väčšine prípadov je možnosť pomoci na investície vedúce k zvýšeniu výrobnnej kapacity veľmi obmedzená alebo dokonca zakázaná. V niektorých prípadoch sa pomoc povolí len vtedy, ak súvisí so znižovaním výrobnnej kapacity.

Na území Slovenska sa v roku 2003 odvetvová pomoc týkala oceliarskeho priemyslu, automobilového priemyslu, ťažobného odvetvia a oblasti dopravy. Celková odvetvová pomoc poskytnutá v SR v roku 2003 dosiahla výšku **3 854 699 tis. Sk**.

4.1 Oceliarsky priemysel

V roku 2003 bola poskytnutá odvetvová pomoc do oceliarskeho priemyslu len jednému príjemcovi, zahraničnému investorovi, spoločnosti U.S. Steel Košice, s.r.o., vo forme daňového úveru.

Bez ohľadu na články 87 a 88 Zmluvy o založení ES, Slovensko môže v prechodnom období schválenom v rámci prístupových rokovanií uplatňovať do konca fiškálneho roka 2009 výnimku dane z príjmov právnických osôb na základe zákona č. 366/1999 Z. z. o daniach z príjmov v znení neskorších predpisov voči tomuto príjemcovi pomoci v oceliarskom priemysle za predpokladu, že sú splnené nasledujúce podmienky:

- Príjemca pomoci obmedzí rozsah výroby a predaja plochých výrobkov v rozšírenej EÚ. Tieto obmedzenia budú stanovené na základe príslušných údajov za rok 2001. Od roku 2002, príjemca pomoci môže mať ročné prírastky 3 % v obmedzení výroby a 2 % v obmedzení predaja. Obmedzenie predaja nadobudne platnosť od dátumu vstupu SR do EÚ (t. j. od 1. mája 2004). Výroba určitých druhov výrobkov sa môže meniť za podmienky, že kombinovaná výroba neprekročí stanovené obmedzenia.
- Príjemca nerozšíri svoj rozsah skupín dokončených výrobkov existujúcich k 24. októbru 2002.
- Celková poskytnutá pomoc príjemcovi na základe zákona č.366/1999 Z. z. o daniach z príjmov neprekročí sumu 21 219 000 000 Sk.
- Príjemca splní podmienky zmluvy o privatizácii týkajúce sa udržania úrovne zamestnanosti.

V roku 2003 si U.S. Steel Košice, s.r.o. uplatnil úľavu na dani z príjmov právnických osôb za zdaňovacie obdobie fiškálneho roka 2002 v celkovej výške **1 760 964 tis. Sk**, čo predstavuje 25,67 % z celkovej poskytnutej pomoci v SR.

Tab. č. 4.1 Poskytnutá pomoc pre oceľiarsky priemysel

Výška pomoci	1 760,964 42,382 25,67	mil. Sk mil. EUR % z celkovej pomoci
Formy pomoci	100,0	% daňový úver s požiadavkou reinvestovania
Poskytovateľ		DÚ Košice II.

4.2 Automobilový priemysel

Európska komisia sa v rámci prístupových rokovaní v roku 2002 dohodla so SR na ďalšom prechodnom opatrení v rámci kapitoly 6 *Politika hospodárskej súťaže*, a to pre oblasť automobilového priemyslu.

Bez ohľadu na články 87 a 88 Zmluvy o založení ES, Slovensko môže uplatňovať do konca fiškálneho roka 2008 výnimku dane z príjmov právnických osôb povolenú na základe nariadenia vlády SR č. 192/1998 Z. z. voči jednému príjemcovi v automobilovom priemysle, za predpokladu, že celková pomoc podľa tejto daňovej výnimky neprekročí 30% oprávnených investičných nákladov príslušného projektu vynaložených od roku 1998.

Príjemcom tejto pomoci je spoločnosť VOLKSWAGEN SLOVAKIA, a.s., ktorá si prvý raz uplatnila oslobodenie za zdaňovacie obdobie roku 1999 a následne i za roky 2000, 2001 a 2002. Poskytovateľom pomoci za roky 1999 až 2001 boli miestne príslušné daňové úrady, a za obdobie rokov 2002 a 2003 je už poskytovateľom Daňový úrad pre vybrané daňové subjekty.

V roku 2003 si spoločnosť VOLKSWAGEN SLOVAKIA, a.s., uplatnila úľavu na dani z príjmov právnických osôb za zdaňovacie obdobie roka 2002 v celkovej výške **1 919 251 tis. Sk**, čo predstavuje 27,98% z celkovej poskytnutej pomoci v SR v roku 2003.

Tab. č. 4.2 Poskytnutá pomoc pre automobilový priemysel

Výška pomoci	1 919,251 46,19 27,98	mil. Sk mil. EUR % z celkovej pomoci
Forma pomoci	100	% úľava na dani príjmov
Poskytovateľ		Daňový úrad pre vybrané daňové subjekty

4.3 Ťažobný priemysel

V roku 2003 bola celková výška poskytnutej štátnej pomoci pre ťažobný priemysel **119 279 tis. Sk**.

Dvom ťažobným organizáciám bola poskytnutá štátna pomoc vo *forme zníženia úhrady za vydobytý nerast* od MF SR v celkovej výške 20 168 tis. Sk. Úhradu za vydobyté nerasty sú povinné ťažobné organizácie zaplatiť podľa § 32a ods. 2 zákona č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva (banský zákon) v znení neskorších predpisov.

Zo štátneho rozpočtu SR bola organizáciám uhoľného baníctva poskytnutá aj štátna pomoc vo forme *dotácií* v celkovej výške 96 443 tis. Sk. Tieto dotácie boli použité na úhradu cenových rozdielov triedených druhov uhlia pre obyvateľstvo a na útlm banskej činnosti v spoločnosti Baňa Dolina, a. s., Veľký Krtíš.

Okrem toho bola poskytnutá štátna pomoc zo strany VZP Bratislava dvom bankským spoločnostiam formou odpustenia poplatkov z omeškania za oneskorené odvedenie poistného vo výške 2 618 tis. Sk.

Tab. č. 4.3 Poskytnutá pomoc pre ťažobný priemysel

Výška pomoci	119,279 2,87 1,74	mil. Sk mil. EUR % z celkovej pomoci
Formy pomoci	16,90 80,85 2,25	% zníženie úhrady za vydobytý nerast % dotácia % odpustenie poplatkov za oneskorenie odvedeného poistného
Poskytovatelia		MF SR, MH SR, VZP Bratislava

4.4 Doprava

4.4.1 Kombinovaná doprava

V roku 2003 MDPT SR začalo s prípravou Programu rozvoja kombinovanej dopravy v SR. Pôvodný program bol rozhodnutím vlády SR pozastavený z dôvodov jeho nekompatibility so smernicami ES.

4.4.2 Cestná doprava

V rámci účelu dopravy bola mestskými a obecnými úradmi poskytnutá štátna pomoc vo forme dotácií pre subjekty vykonávajúce mestskú hromadnú dopravu vo výške 54 720 tis. Sk. Rozdiely medzi výškou schválenej a poskytnutej pomoci vznikli z dôvodu nedostatku disponibilných finančných prostriedkov u jednotlivých poskytovateľov.

Sociálnou poisťovňou, pobočka Trenčín bola poskytnutá štátna pomoc pre SAD Trenčín, a.s. vo výške 205 624 Sk.

Tab. č. 4.4.2 Poskytnutá pomoc pre cestnú dopravu

Výška pomoci	54,720 1,807 0,80	mil. Sk mil. EUR % z celkovej pomoci
Forma pomoci	99,6 0,4	% dotácia % úľava na penále za neodvedené poistné
Hlavní poskytovatelia		Mestské úrady: Košice, Žilina, Nitra, Obecný úrad Branč a Sociálna poisťovňa Trenčín

4.4.3 Železničná doprava

V roku 2003 bola poskytnutá štátna pomoc pre železničnú dopravu v celkovej výške 486 067 Sk vo forme úľavy na vyrubenom penále na dani z príjmov poskytnutej daňovými úradmi.

Tab. č. 4.4.3 Poskytnutá pomoc pre železničnú dopravu

Výška pomoci	0,486 0,012 0,007	mil. Sk mil. EUR % z celkovej pomoci
Forma pomoci	100	% úľava z penále na dani z príjmov
Hlavní poskytovatelia		Daňový úrad: Žilina, Daňový úrad Kráľovský Chlmec

MDPT SR poskytlo kompenzácie za poskytovanie výkonov vo verejnom záujme pre Železnice Slovenskej republiky vo forme dotácie, vo výške 2 300 mil. Sk. Predmetná štátna pomoc bola poskytnutá v súlade s dokumentom „Zmluva o výkonoch vo verejnom záujme pri prevádzkovaní dráhy na rok 2003“, podpísanou medzi Slovenskou republikou zastúpenou Ministerstvom dopravy, pôšt a telekomunikácií SR a Železnicami Slovenskej republiky, Bratislava, dňa 22. januára 2003, v súlade s Nariadením Rady (EHS) č. 1191/69 zo dňa 26. júna 1969 o konaní členských štátov týkajúcom sa povinností obsiahnutých v koncepcii verejných služieb v oblasti železničnej cestnej a vnútrozemskej dopravy, so zreteľom na novelu predmetného nariadenia č. 1893/91 zo dňa 20. júna 1991.

Štátnu pomoc za účelom kompenzácie za poskytovanie výkonov vo verejnom záujme poskytlo MDPT SR aj pre Železničnú spoločnosť, a.s., Bratislava, vo forme dotácie, vo výške 4 330 mil. Sk. Predmetná štátna pomoc bola poskytnutá v súlade s dokumentom „Zmluva o výkonoch vo verejnom záujme pri prevádzkovaní osobnej dopravy na dráhe na rok 2003“, podpísanou medzi Slovenskou republikou zastúpenou Ministerstvom dopravy, pôšt a telekomunikácií SR a Železničnou spoločnosťou, a.s., Bratislava, dňa 22. januára 2003, s Nariadením Rady (EHS) č. 1191/69 zo dňa 26. júna 1969 o konaní členských štátov týkajúcom sa povinností obsiahnutých v koncepcii verejných služieb v oblasti železničnej cestnej a vnútrozemskej dopravy, so zreteľom na novelu predmetného nariadenia č. 1893/91 zo dňa 20. júna 1991.

MDPT SR poskytlo v roku 2003 aj dotáciu na rozvoj železničnej infraštruktúry, a to Železniciam Slovenskej republiky, vo výške 359 915 tis. Sk, účel pomoci: Článok 73 Zmluvy o založení ES a článok 87(3)(c) Zmluvy o založení ES.

Železniciam Slovenskej republiky bola poskytnutá aj štátna pomoc z predvstupového fondu ISPA, vo výške 8,088 mil. EUR. Spolufinancovanie v rámci uvedenej štátnej pomoci bolo vo výške 2,643 mil. EUR.

Predmetné individuálne prípady štátnej pomoci neboli premietnuté do celkovej výšky štátnej pomoci poskytnutej v SR za rok 2003, pretože neboli zo strany rezortu predložené ÚŠP na schválenie. V súlade s prílohou IV Zmluvy o pristúpení Slovenskej republiky MF SR oznámi EK v termíne do konca augusta 2004 existujúcu štátnu pomoc poskytnutú v SR pre sektor dopravy. Do existujúcej štátnej pomoci v oblasti dopravy bude zahrnuté aj poskytovanie štátnej pomoci formou kompenzácie za poskytovanie výkonov vo verejnom záujme pre uvedené obchodné spoločnosti ako aj poskytnutie dotácie na rozvoj železničnej infraštruktúry.

Z Á V E R

Cieľom predloženej správy bolo poskytnúť faktografický prehľad o poskytnutej štátnej pomoci v SR v roku 2003 podľa zákona č. 231/1999 Z. z. o štátnej pomoci v znení neskorších predpisov. V správe je tiež uvedený vývoj poskytnutej štátnej pomoci v období rokov 2000 až 2003.

Zaznamenal sa klesajúci trend počtu schvaľovaných individuálnych prípadov štátnej pomoci. V porovnaní s predchádzajúcim rokom sa počet schválených prípadov v roku 2003 znížil z 94 prípadov v roku 2002 na 76, t.j. o 18. Táto tendencia bude pokračovať, keďže sa predpokladá, že podiel štátnej pomoci poskytovanej prostredníctvom schém štátnej pomoci sa bude zväčšovať, tak ako je to v ostatných členských krajinách EÚ.